

Universitätsbibliothek Paderborn

Medvlla Theologica

Ex Sacris Scriptvris, Conciliorvm Pontificvmqve Decretis, Et Sanctorvm Patrvm Ac Doctorum Placitis Expressa ; In qua, quidquid tum ad fidei mysteria sanè ac rectè intelligenda, & ab erroribus quibusvis secernenda, tum ad sacramenta debitè conficienda & ministranda, tum ad actiones humanas iuxta ...

Complectens ea quæ ad Sacramenta & mores pertinent

Abelly, Louis

Coloniæ Agrippinæ, 1659

§. 2. Quæ sit obligatio jejunij.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38979

pane nisi fructus aliquot, vel olera in modica quantitate sumantur; neque sibi probari, quod aliqui nimis liberaliter adhibent, placentas & alia similia obsonia butyro frigida: quamuis iulculi cocti usum urgente praesertim aliqua infirmitate aut necessitate licite indulgeri posse existimet.

Ex dictis colligitur 1. crebriore potus sumptione non solui ieiunium, ut docet S. Th. sup. art. 6. ad 2. licet, si quis temperantiae modum in potu excederet, haud dubie peccaret, grauius quidem aut leuiter, pro ratione grauitatis vel leuitatis excessus.

Infertur 2. neque etiam solui ieiunium, si aliquid sumatur per modum medicinae; nisi forte (ut obseruat S. Doctor sup. ad 3.) in fraudem ieiunii aliquid eiusmodi sumatur in notabili quantitate.

Infertur 3. lectores, & ministros mensae in monasteriis aliisque communitatibus aliquid praesumentes non peccare, nec ideo ab illis ieiunium solui, ut ex Nau. & Cajet. docet Less. cap. 2. dub. 2. cum id ab eis fiat veluti inchoando prandium: sicut etiam ieiunium non solveret is, qui v. g. ob negotium aliquod a mensa auocaretur, & refectioem inchoatam interrumperet, & postmodum negotio absoluto ad mensam rediret, & prandium seu coenam perficeret.

Quaeres utrum anticipare notabiliter horam refectioem in die ieiunii, sit peccatum mortale. Navarr. & quidam alii affirmant: Tol. tamen & plures alii, quos citat & sequitur Lessius supra non nisi veniale peccatum committi existimant: imò dicit nullum fore peccatum, si iusta aliqua causa subsit; sicut nec si vespertina coenula mane vel meridie urgente aliqua causa rationabili sumeretur, coena in vesperum dilata.

§. II.

Qua sit obligatio ieiunii.

CERTVM & indubitatum est apud omnes Catholicos praecipitum Ecclesiasticum ieiunii obligare ad sui observationem sub peccato mortali, ut ex comuni Theologorum

Aa 4 con-

Consensu docet Less. Sup. dub. 5. probatque ex eo quod
 Can. 68. Apostolorum & can. 56. sexti Concilii generalis
 Item can. 19. Concilij Gangrensis & pluribus aliis, viola-
 tores ieiunii excommunicationis poena plectuntur; quæ
 tamen ab Ecclesia nusquam nisi ob peccatum aliquod
 mortale infligi solet, ut infra suo loco explicabitur; unde
 sequitur illum peccare mortaliter, qui absque legitima
 causa ieiunium aliquod ab Ecclesia præscriptum frangit.

Verùm difficultas est, quas personas, & quibus tempo-
 ribus præceptum illud obliget. Quod spectat ad primum
 docet S. Th. omnes Christianos, cuiuscunque sint dig-
 nitatis aut perfectionis, præcepto ieiunij obstringi, nisi
 iusta aliqua causa excusentur: unde etiam in Concilio
 Viennensi (ut habetur cap. *Ad nostrum* de hæreticis) in-
 ter alia prava Beguardorum & Beguinarum dogmata est
 tanquã hæreticũ illud, quo asseriebant, solus imperfectos
 ad ieiunia obligari, perfectos verò ab illis esse exemptos.

Diximus (nisi iusta aliqua causa excusentur) sunt a. cau-
 sã aliqua ob quas excusari potest quivis ab observacione
 jejuni; quæ comunitè ad tria capita reduci possunt, ut vi-
 dere est apud Less. Bonac. Nav. & alios locis supra citatis;
 scilicet ad impotentiam, laborem, & pietatem.

Ratione impotentia excusantur quotquot, qui sine
 gravi aliquo incommodo vel notabili damno jeju-
 nare non possunt ut infirmi convalescentes, debi-
 les, (accedente præsertim medicorum iudicio :) item
 mulieres prægnantes, & lactantes: item pauperes, qui
 non habent quod eis ad unicam comestionem commode
 sufficiat: ob eam causam excusantur pueri & adolescentes
 usque ad annum vigesimum primum completum, ut do-
 cet S. Th. art. 4. ad 4. sup. pu. ult. & post illum Abul. Nav.
 Azor. Less. Regin. Tol. & plures alij apud Bonac. & ex-
 cusantur etiam senes præsertim sexagenarij; quos tamen
 ab hac ieiunij observacione minime exemptos esse docet
 Abul. apud Bonac. supra, si ita robusti sint, ut certum sit
 eos ex ieiunio nullum detrimentum in viribus corporis
 pati; sicut è contrã Less. sup. & alij quos citat, existimant,
 etiam

etiam ante illam ætatem eximi licitè posse à ieiunio illos in quibus vires & calor naturalis notabiliter minui incipiunt. Quod si dubitetur, an eiusmodi senes satis virium habeant ad incommoda ieiunij ferenda; tunc ad illud ferendum minimè censentur obligati, præsertim in præfata ætate sexagenaria, ut docet idem Less. supra.

Ratione laboris eximuntur illi, qui tali labore victum sibi comparant, cum quo ieiunium viriprudentis iudicio consistere non potest; quales sunt agricolæ, fabriferarii, & similes operarii, siue diuites sint siue pauperes, ut ex declaratione Eugenij 4. docet Less: imò Abul. Azor. & alij apud Bonac, sup. censent, eiusmodi operarios excusari à ieiunio, non solum die illo quo laborem intermittunt, si ieiunando laborem præcedentis aut sequentis diei sine graui incommodo ferre non possint, simili ratione excusantur viatores, præsertim pedibus iter facientes ob aliquam negoria quæ commodè differri nequeunt; quando itineris laborem simul cum ieiunii molestia sine graui incommodo ferre non possunt.

Qui verò solius delectationis gratiã puta venationis, deambulationis, iter alioquin longum susciperent, non excusarentur; cum in aliud tempus differre possent: sicut nec artifices, nec operarii illi, quorum labor exiguus est, & facile cum ieiunio tolerari potest; quales Bonacina dicit esse tonsores, pictores, sartores, &c.

Demum ratione pietatis excusantur omnes, qui operibus præstantioribus vel maioris momenti iucumbunt, quæ una cum ieiunio absque graui incommodo perficere non possunt; qualia sunt opera misericordie corporalis vel spiritualis: item opera religionis, ut concionari, docere, sacramenta ministrare, ornare templa, &c.

Porro cum dicimus hos vel illos à præcepto ieiunii excusari, id intelligi debet quatenus per illud præceptum unica solum refectio præcipitur, non verò quatenus carni & aliorum huiusmodi ciborum usus prohibetur; qui quidem rariùs concedi solet, nec nisi ratione grauioris alicuius necessitatis, quæ si euidenter sit & urgeat, potest

rest quis carnibus, & aliis cibis vetitis licite vesci etia absque ulla dispensatione, quando superior commode adiri non potest: quod si necessitas non ita urgeat, vel de illa non tam euidenter constet, dispensatione superioris opus est, ut docet Less. dub. 6. qui etiam addit ex Toledo, iis, quibus carniū usus conceditur, his etiam censi permissam secundam refectioem: quod tamen teste limitat idem Less. si ratione alicuius infirmitatis, aut debilitatis id concessum sit; non autem si ea solum de causa, quia aliquis à piscibus aēhorret, vel quia pisces eius temperamento nocere censentur: tunc enim nulla sub est causa, cur secunda refectio concedatur.

Quod spectat ad tempora ieiuniorum, quæ ab Ecclesia præscripta sunt, antiquissimum & apud SS. Patres maxime testatum & commendatum semper fuit ieiunium quadragesimæ, quod quidē teste S. Ignatio epist. ad Philip. S. Hier. epist. 54. ad Marcellam, & S. Leone serm. 9. de quadrag. ab Apostolis institutum est ad exemplum Christi Domini. Hoc autem ieiunium à feria 4. cinerum usque ad sabbatum sanctum inclusiuè obseruari debet, solis diebus Dominicis exemptis, in quibus sola à carnibus abstinentia seruatur; unde mortaliter peccant, qui feria quinta hebdomadæ sanctæ soluunt ieiunium: qui abusus in Conc. Laodicen. 50. omnino improbatur, ubi dicitur. *Non oportere in quadragesima quintā feriā ultimā hebdomadæ ieiunium solui, & totam quadragesimam inhonorari.*

Præter quadragesimale ieiunium, religiosè obseruatum fuit in uniuersa Ecclesia ieiunium quatuor temporum; quod quidem vel ab ipsis Apostolis, vel non multo post Apostolorū tempora institutum fuit, ut varijs SS. Patrum testimonijs probat Laym. Cap. 2. de obseruat. ieiunij. Alia etiam ieiunia indicta sunt in vigilijs quarundam festiuitatū solemniorum, Christi Domini, Sanctissimæ Virginis Deiparæ, Apostolorum. Aliorumque sanctorum; de quibus consulendæ sunt locorum leges & consuetudines, & id obseruandum, quod in qualibet regione seu diocesi lex seu consuetudo legitima
præ,

prescribit: si tamen vigilia alicujus jejunium incideret in diem Dominicam, anticipari deberet precedenti sabbato, ut habetur cap. *Ex parte*, de observatione jejuniorum, & ex communi Ecclesie usu satis constat.

Singulis quoque hebdomadibus diebus veneris & sabbati à carnibus abstinendum est, & ut constat ex communi Ecclesie praxi, & habetur ex c. *Quia dies*, dist. 5. de consecr. & ex cap. ult. de observ. jeju. ubi tamen excipitur si festum Natalis Domini in feriam 6. incidat: in illo enim casu *illis; qui nec voto, nec regulari observantia obstricti sunt* (ut loquitur Innocentius III.) propter excellentiam carnibus vesci possunt secundum consuetudinem Ecclesie generalis; nec tamen reprehendi debent, qui ob devotionem voluerint abstinere. In aliquibus etiam Gallie nostrae partibus concessus est esus carniū diebus Sabbathi à Christi Domini natali usque ad Purificationem.

Servatur etiam abstinencia à carnibus in festo S. Marci, & in tribus rogationum: quod quidem jam olim in Romana Ecclesia usitatum fuisse testatur ordo Romanus cap. de Litanis; minore.

III.

Quot modis peccetur in hoc Ecclesie preceptum.

PECCANT in primis, qui absque justa causa aut legitima dispensatione in diebus ab Ecclesia prescriptis non jejunant, aut jejunium inchoatum solvunt: qui abstinenciam violant, carnibusque aut, aliis cibis vetitis vescuntur; cum hac tamen differentia, quod quoties quis edit cibos vetitos, toties peccet mortaliter qui verò per secundam refectorem jejunium violavit, non amplius peccet, saltem mortaliter, si postea pluries comedat, ut ex communi Theologorum consensu docet Laymannus, supra cap. 2.

Peccant quoque mortaliter, qui in die jejunii crebrius comedunt aliquid, licet in exigua quantitate; quamvis enim

(ut